

JAARVERSLAG
2016

REGIONAAL
LANDSCHAP
DIJLELAND

1 KLEINE LANDSCHAPSELEMENTEN

LANDSCHAPSZORG

Door hagen en houtkanten aan te planten zorgen we voor groene verbindingen en stapstenen in het landschap. Tot en met 2015 zorgden we in het Dijleland al voor de aanplant van 15,7 km houtkanten, 6,44 km hagen en heggen, 4,29 ha bos, 222 solitaire bomen, 105 knobomen en 148 dreefbomen. In 2016 kwamen daar heel wat meters bij: 1390 m houtkant, 4651 m hagen en heggen, 1,1 ha bos, 61 knobomen, 58 solitaire bomen en 20 dreefbomen. We gingen op 28 verschillende locaties aan de slag, samen goed voor de aanplant van 26.679 stuks inheemse bomen en struiken.

We boden ook advies en ondersteuning aan scholen die hun domein met streekeigen groen wilden verfraaien.

2 POELEN EN KAMSALAMANDER

NATUURBEHOUD

Poelen zijn onmisbare biotopen voor de voortplanting van amfibieën. Sinds 1998 werden door Regionaal Landschap Dijleland vzw 87 poelen nieuw aangelegd of hersteld. In 2016 troffen we de voorbereidingen voor de aanleg of het herstel van twaalf poelen in 2017 (planfase en vergunningsaanvraag).

In Wijmaalbroek legden we met behulp van een Vlaamse Investeringsubsidie Natuur en

pdpo-middelen vijf nieuwe voortplantingspoelen voor de Kamsalamander aan. Eén poel werd hersteld.

Op 8 oktober 2016 organiseerden we samen met Regionaal Landschap Groene Corridor en Inver een cursus over het onderhoud van poelen. In de namiddag gingen de deelnemers zelf aan de slag om een poel in Kampenhout te schonen.

3 KLEIN BOUWKUNDIG ERFGOED

LANDSCHAPSZORG

Landschapszorg omvat ook het herstel en behoud van klein historisch erfgoed, zoals veldkapelletje: ijskelders en bunkers. In 2016 restaureerden we de ijskelder en het tuinpaviljoen dat erboven ligt in Groot Park in Lovenjoel. De ijskelder werd tevens ingericht als winterverblijf voor vleermuizen. Ook de ijskelder van het Vijverhof in Korbeek-Lo kreeg zijn finale restauratiefase. Beide kelders stelden v open voor publiek tijdens een druk bezochte Op Monumentendag.

In Sint-Joris-Weert kreeg de bron De Kluis een grondige opknapbeurt. Het omgevende landschap werd ingegroend. Op 16 oktober werd de vernieuwde bron ingehuldigd met een succesvolle 3-bronnenwandeling.

In Hoeilaart restaureerden we serre n°9 op de site Kelleveld (360° erfgoed-project). Op 9 oktober konden bezoekers de restauratietechnieken aanschouwen tijdens een Opendeurdag.

De dienst erfgoed van de provincie Vlaams-Brabant ontwikkelde samen met de Regionale Landschappen de brochure "COOL! Van ijsberg tot winterhotel. Ijskelders in Vlaams-Brabant."

4 LANDSCHAPPELIJK ERFGOED

LANDSCHAPSZORG

In het Dijleland liggen heel wat parken of kleine landschapselementen met een erfgoedwaarde.

In 2015 gingen we van start om het Lemmenspark, een stukje parkbos gelegen op de Campus Gasthuisberg, op te waarderen tot een volwaardig park en beter te ontsluiten voor het publiek. In 2016 voerden we de tweede fase uit van een aantal opgestarte werken, zoals de achterstallige snoei van de oude boomgaard, het aanleggen van de schapenomheining en het knotten van de haagbeukendreef. We plantten ook een mantelzoom vegetatie aan langs de bosrand en voerden een dunning uit in het bos.

Ook in de historische kloostertuin van Sint-Angela in Tildonk kreeg de boomgaard zijn tweede

achterstallige snoeibeurt. Hier werden ook alvast 29 hoogstamfruitbomen bijgeplant.

Tenslotte kreeg de historische vierkantshoeve Katspoelhof in Bierbeek en verdere landschappelijke inkleding met de aanplant van een lindedreef, enkele struweelbosjes en talrijke knobomen en solitaire bomen in de weilanden.

We zijn ook nauw betrokken bij de opmaak van beheer- of inrichtingsplannen voor enkele historische parken en beschermde landschappen zoals het Zoet Water, het Park van Tervuren en het Mariëndalpark in Overijse.

5 VLIEGEND HERT EN VLEERMUIZEN

NATUURBEHOUD / NATURA 2000

Het Dijleland telt maar liefst 6 Speciale BeschermingsZones uit het Europese Natura 2000-netwerk. Via concrete terreinrealisaties werkten we in 2016 aan de instandhouding van de Europese doelsoorten Vliegend hert, Kamsalamander (zie 2.) en vleermuizen.

In het Dijleland leven nog enkele populaties van Vliegend hert, een grote en zeldzame keversoort die haar eitjes legt in ondergronds, dood hout. We vervingen rotte treinbielzen door eiken balken in een tuin in Overijse. In de treinbielzen huisden talrijke larven van Vliegend hert. De larven verplaatsten we naar een broedhoop in de buurt. We organiseerden in Overijse op 25 juni voor de tweede maal een infoavond en avondwandeling over het Vliegend hert. Hiervoor was opnieuw veel interesse van inwoners.

6 HOOGSTAMBOOM- GAARDEN

LANDSCHAPSZORG

Hoogstamfruitbomen zijn niet alleen prachtig in het landschap en lekker om van te smullen, het zijn ook echte aantrekkingspolen voor biodiversiteit. Jaarlijks planten we nieuwe bomen aan, om de teloorgang van de hoogstamboomgaard in het landschap te counteren.

We plantten in 2016 op twaalf locaties nieuwe boomgaarden aan, samen goed voor 162 fruitbomen. Dit brengt het totaal op maar liefst 259 aangelegde of herstelde boomgaarden. We werken daarbij uitsluitend met oude, lokale rassen. Op twee locaties kregen samen 123 oude fruitbomen een achterstallige snoeibeurt zodat ze nog lange tijd ons landschap kunnen sieren. In maart organiseerden we een cursus over de wintersnoei van hoogstamfruitbomen.

7 BIJEN

NATUURBEHOUD & EDUCATIE

Het plaatsen van bijenhôtels voor solitaire bijen is niet enkel goed voor de biodiversiteit, het is ook een dankbare manier om aan natuureducatie te doen op scholen, speelreinen en openbare domeinen. We plaatsten dit jaar een bijenwand en 3 bijenzuilen (samen 5m²) in de Abdij van Park in Leuven. Op Kamp Kwadraat in Overijse plaatsten we een bijenwand van 3 m². Het opvullen van de wand gebeurde door kinderen van de speelpleinwerking. Op beide locaties hebben de bijenhôtels, vergezeld van een kleurrijk infobord, ook een educatieve functie.

Eigenaars van een nieuwe hoogstamboomgaard kregen een bijenhotel ter beschikking om op te hangen in de boomgaard.

8 HORIZON EN GROENE VALLEI

GEBIEDSGERICHT WERKEN AAN NATUUR EN RECREATIE

In februari 2014 werd de aftrap gegeven voor het grootschalig natuurproject De Groene Vallei. De Groene Vallei wordt een groot natuurpark dat verschillende kleine, bestaande natuurgebieden met elkaar verbindt. Zo ontstaat een groene ader met moerassen, bossen en weidse landbouwlandschappen in de drukbevolkte driehoek tussen Brussel, Leuven en Mechelen. In 2016 waren er diverse publieksevenementen in de Groene Vallei die we mee organiseerden of waar we bij aanwezig waren, zoals de Groene Vallei tuinbeurs op 23 oktober. Regionaal Landschap Dijleland vzw zetelt in de stuurgroep van het project en in enkele werkgroepen.

Het strategisch project **HORIZON** startte in maart 2014 en loopt drie jaar. Het wil de verbinding tussen het Zoniënwoud en de gemeenten Hoeilaart en Overijse sterk verbeteren. HORIZON wil ook werk maken van een groenblauw netwerk dat tevens oog heeft voor recreatieve noden. In 2016 werd intensief gewerkt rond de ontwikkeling van onthaalpoorten in Groenendaal en Jezus-Eik.

6 km
hagen, heggen
en houtkanten
geplant

26.679 *Planten van Hier* geplant

1,1 h bos gepland

6 *voortplantingspoelen*
voor *Kamsalamander*

139
knot-, dreef-
of solitaire
bomen geplant

 8m²
bijenwanden
gebouwd

4
erfgoedelementen
gerestaureerd

983 deelnemers aan 21 *vormingsmomenten*

162 *hoogstam-
fruitbomen*
geplant en

2.153
deelnemers aan
11 *evenementen*

23 *eikelmuis-
nestkasten*
geplaatst

123 *oude
fruitbomen*
gesnoeid

148.000 *landschapskranten*
Dijleland verspreid

92% van de terrein-
uitvoering door
sociale economie

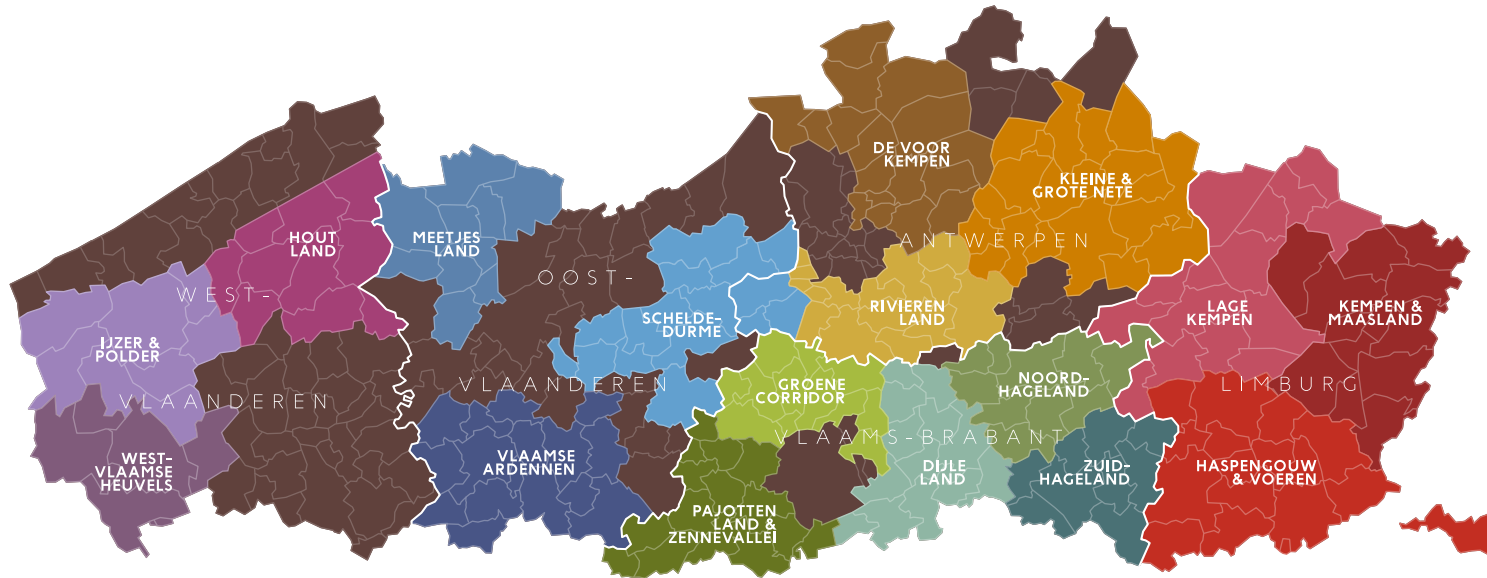
95.306
bezoeken op *rld.be*

Een uitgebreid jaarverslag kan je vinden op www.rld.be onder Publicaties.

REGIONALE LANDSCHAPPEN IN VLAANDEREN

17 Regionale Landschappen in Vlaanderen behouden en versterken natuur, landschap, erfgoed, streekidentiteit en recreatie. We brengen inwoners, verenigingen en overheden samen rond een wervend streekverhaal dat inspireert en voor verbondenheid zorgt.

Regionale Landschappen werken integraal en geïntegreerd. In onze cultuurlandschappen hebben zowel natuur als mens gedurende eeuwen hun invloed uitgeoefend. Het is deze vergroeiing die door Regionale Landschappen gekoesterd wordt. We kijken daarbij steeds graag over de muurtjes heen.

DIJLELAND

Het Dijleland ligt op de grens tussen Laag en Midden-België. Het noordelijk deel van het Dijleland heeft dan ook een vrij vlak landschap. Enkele parels van natuurgebieden met vochtige weilanden en broekbossen vormen er het hart van Natuurpark De Groene Vallei.

Het zuidelijk Dijleland behoort tot het Brabants leemplateau en is behoorlijk heuvelachtig. Dat danken we aan de rivieren Dijle, Laan, IJse en Voer die elk een diepe vallei uitschuurden in het landschap. Zo kunnen we bovenop het plateau genieten van weidse akkerlandschappen en door diepe holle wegen afdalen naar natuurrijke valleien met talrijke vijvers, weilanden en bosjes.

Ook enkele bijzondere, grote bossen behoren tot het Dijleland: het Heverleebos & Meerdaalwoud en een deel van het Zoniënwoud.

LANDSCHAPSZORG EN STREEKEIGEN KARAKTER

Een Regionaal Landschap is een streek met een eigen identiteit en met belangrijke natuur- en landschapswaarden. Regionaal Landschap Dijleland vzw wil zorgen voor dit landschap. Vóór en samen met de inwoners en bezoekers van de streek.

Zowel inwoners als verenigingen en gemeenten kunnen bij ons terecht voor de aanleg van kleine landschapselementen: hagen en houtkanten, hoogstamboomgaarden en poelen. We werken ook aan het behoud of herstel van historisch waardevolle sites en klein bouwkundig erfgoed. Zo houden we het cultuurlandschap in het Dijleland groen en springlevend.

NATUURBEHOUD EN BIODIVERSITEIT

Ons landschap herbergt heel wat waardevolle planten en dieren. Door te zorgen voor het landschap, werken we ook aan een betere leefomgeving voor deze fauna en flora en dus aan het behoud ervan. Voor zeldzamere soorten in onze streek, zoals de Vroedmeesterpad, de Eikelmuis of het Vliegend hert, zetten we specifieke acties op touw.

KOESTERBUREN

‘Je hebt meer burens dan je denkt!’ Met deze slogan werkt de provincie Vlaams-Brabant aan een rijke en blijvende diversiteit aan planten en dieren. De koesterburencampagne brengt deze soorten dichterbij de inwoners. Als Regionaal Landschap voeren we mee campagne door vormingen, infomomenten en concrete projecten uit te voeren voor meerdere koestersoorten. In 2016 werkte de provincie een vernieuwde campagne uit waarin de nadruk zal liggen op tuinen.

EDUCATIE EN VORMING

Onbekend is onbemind. Natuureducatie is dus erg belangrijk, zodat iedereen mee zorg wil dragen voor onze omgeving, ook in de toekomst. Er is een waaier aan mogelijkheden om jong en oud te betrekken bij natuur en landschap: thema-wandelingen, infoavonden en vormingen, maar ook de ondersteuning van scholen en jeugdbewegingen bij vergroeningsplannen op hun domein.

NATUURRECREATIE

Mensen laten genieten van natuur en landschap levert heel wat op. Genieten betekent immers ook waarderen. En bovendien levert het een economische meerwaarde op voor de streek.

En het Dijleland is een uitgelezen plek om te ontspannen in het groen, te voet of per fiets. Een pluspunt zijn de vele onverharde veldwegen en charmante holle wegen die je hier kan vinden.

REGIONAAL LANDSCHAP DIJLELAND Interleuvenlaan 64 - 3001 Leuven • info@rld.be • www.rld.be

PROVINCIE Vlaams-Brabant AANTAL GEMEENTEN 13 (Bertem, Bierbeek, Boortmeerbeek, Haacht, Herent, Hoeilaart, Huldenberg, Kampenhout, Kortenberg, Leuven, Oud-Heverlee, Overijse, Tervuren)

OPGERICHT 1997 VOORLOPIG ERKEND 1998 DEFINITIEF ERKEND 2000 OPPERVLAKTE (KM²) 445 INWONERS (IN 2015) 275.949 INWONERS / HA 6,2

FEITEN EN CIJFERS

Kengetallen Regionaal Landschap Dijleland (2015)

Oppervlakte (km ²)	445
Aantal inwoners	275.949
Inwoners / ha	6,2
Aantal betrokken gemeenten	13
Effectieve leden vzw	30
Personeelsleden vzw (Voltijdse Equiv.)	5,9
Jaaromzet vzw (Euro)	597.729,23
Totaal uitvoering op terrein (Euro)	129.338,78
Uitvoering via sociale economie (Euro)	118.713,84

kaart werkingsgebied RLD

Regionaal Landschap Dijleland wordt financieel gesteund door de Vlaamse Overheid, Provincie Vlaams-Brabant en de gemeenten Bertem, Bierbeek, Boortmeerbeek, Haacht, Herent, Hoeilaart, Huldenberg, Kampenhout, Kortenberg, Leuven, Oud-Heverlee, Overijse en Tervuren.